

za svoj poklic, in se svrži blagor naroda našega — kar je gotovo, da v prvi vrsti zdravje, telešno in od tega mnogo navisno duševno zdravje — tedaj bodoča gotovo uvaževala dobrohotne besede naše ter delovala na to, da se končno uredi zdravstveno razmerje dežele naše ter pripomoreča svojim tovaršem po vsej deželi jo lepo in zdravstveniku poklicu dostenje bodočnosti. Drugi slovenski poslanci pa naj bi ju soglasno podpirali, kajti pridebili bi si v tem prav getovo velikih začlug za delalo in narod.

V hribih, meseca avgusta 1. 1889.

"CORRIERE" in "SOČA."

"Corriere di Gorizia" je popolno last liste, ki lehača v veliki obliki po trikrat na teden v Paternollijevi tiskarji in ki s pravo židovsko lokavčijo, manljivo zaninjivostjo in tendencijeno taktiko donosi svojim čitateljem take duševne hrane, ki mora biti in krepliti v teh določenih občinstvih, ter, preziranje in zanidevanje vojne, kar le od daleč spominja na naš narod in jasik. Kako endove je že redila taka zavestna plava telikokrat imenovanega lista, to dantimo slasti mi, ki živimo v mestu in te so nedvomno spoazali tudi čitatelji naši. Toda že več priložnosti ponudilno čitatelju svojim, da spoznajo v popolnej luči kude stanje naše, kakor tudi želje in težje nepravljivih nasprotnikov, kajti v bodočem hočemo s posebno posornostjo opazovati vse spletkarstva in kovarstva njihova proti nam in našemu narodnemu napredku, pobijeti jih in svariti naš narod pred njimi. In ker se vse težajo naših nasprotnikov razpravljanju in dirjo v gori imenovanem listu, ki po jedni strani z lažmi in obrekovanjem črni narod naš pred višnjimi krogji, po drugi strani pa z vabilivo zgovornostjo druži pod liberalno zastavo italijansko vse Ital. razumijevanje in tudi prosti narod, zato hočemo v bodoče posebno poziti in zavračati napade, laži zavijanja in obrekovanja tega žopiračega lista. Kolikor je to v naših modeh moramo paralelizovati, pobijati in zavirati učinkne sovražne nam pisarje! Žalibog, da naš akromni tiskar nima toliko prostora, da bi temeljiteje zavračali napade, zavijanja in laži tega lista ter tako naše čitatelje zadostno posrečevali o naših razmerah. Tudi nam bi trebalo vedega lista! (Ako bi se število narodnikov pomnožilo in da bi list poštano plaževali vse tisti, ki ga prejemajo, potem bi se prav lahko urešnčila naša in gotov tudi narodnikov naših želj). Zavračati tako napade in sovražne nakane tega lista in njegove stranke pa nam bode prva in sveta naloga! Od te strani nam pred nevarnost, tu se kujejo proti nam zarote, spletkarstva in kovarstva, zato moramo tudi na to stran obračati največji del pozornosti svoje!

V 97. št. spomnil se je ta list tudi naše "Soča." Spominja se je sicer že načelno kolikor možno malo — in to iz dveh uzrokov. Najbolj se bojl, da bi "rešeni bratje" tam na eni strani Idrije in Rače ne izvedeli, da izhaja tudi v "italijanski" Gorici uplivnejši slovenski list ter bi začeli dvomiti o čistem "italijanatu" našega mesta. Drugič pa dobro ve, da bi se z napadi na naš list čisto nič ne prikupil svojim mnogobrojnim goriškim i h i m somišljenikom, kateri žive največ od slovenskih dobičkov. — V isti svoji št. pravi, da "Soča" vsak teden krepeje seje in širi med slov. narod sovrašto do - goriškega močanstva (!). Temu moramo svečano ugovarjati! Mi le opominjammo in hočemo tudi v bodoče vatrano opominjati čitatelje avto, naj ne podpirajo naših narodnih nasprotnikov, kajti Slovenci se moramo v prvi vrsti rešiti tujega kapitala, ki nas najbolj ovira v narodni borbi. In to bodočem poddarjali in slovenski narod rotili teden za teden, dokler bodo trajale v našem mestu današnje žalostne razmere, dokler dode nam nasprotna stranka hodila po isti Slovenscem vedno sovražni poti. Mi Slovenci smo vedno želeli in želimo tudi danes v miru in medsebojni ljubezni živeti s svojimi italijanskimi sosedji. Zategadel smo že predolgo s pravim zatajevanjem in potpredljivostjo opazovali sovražno nam gibanje ter čitali "Corr." nečlanosti in ščuvanja. Upali smo, da se vendar tudi med Italijani osruje kaka mirnejša, recimo konservativna stranka, ki bi skušala soglasno z nami urediti naše domače medsebojne razmere ter poravnati mirnim načinom morebitne navrškičnosti. Toda sprevjedili smo, da med vodenim italijanskim razumijevanjem ni niti misli na mirne, recimo konservativne elemente, ki bi skušali mirnim potom spraviti domače zadeve v pravi tek. Ali je zatorej to nenaravno, ali je to čudno, ako se ne moremo in ne smemo več zatajevati, ker vidimo, da je tako zatajevanje škodljivo? Zato smo začeli reanejo borbo proti nasprotnim spletkom, zato hočemo tudi v bodoče hoditi po isti poti, katero smo jako neradi nastopili.

"Corr." kako peče zlasti naš uvedni članek v predzadnjih št. "Naši nasprotniki," toda ne upa se mu ugovarjati, kajti mnogo mu ugovarjati ne more niti s svojega ekstremno-italijanskega stališča in bi mu tudi "Goričani" ne bili hvaležni za tako polemiko z našim listom. Naslov članku pa je najbrže vedoma napadno preločil, namreč: I nostri nemici (Naši

sovražniki). Ne, bratce "Corr.", slabč kaž prečigati! Nasprotnik bi ne smel biti dosledno tudi sovražnik. Mi vendar dobre vemo, da bi naš naš "nasprotniki" pogurali in morda in morebiti tudi iz dežele raje danes kakor jutri, pa vendar smo dali članku rajo bliži naslov: I nostri avversari — Naši nasprotniki. Tudi mi smo valj "avversari", valj "nasprotniki", to je nasprotui valj neoplemensitim, "liberalism" težnjam nasproti slovenskemu narodu, kateremu bi vi radi zapovedovali ter delili mu pravico po svoji volji in meri, ne za to je nismo vači — sovražniki. Prinajsto nam to, kar je vsakemu narodu mile in drago, ne dotikajo se naših prav, katera imamo po božjem, naravnem in ustavnem zakonu, kakor se tudi mi vedeni dotikati vačih, privodenitva nam le toliko, kar vi že imate in mi vam z veseljem podamo svoje prijateljske donecice!

Detaljil se je "Corr." tudi drugih vesti v isti naši št., toda drugač ne ve povedati, kakor da hočemo jedino le hujskati ljudstvo naše za "Goričane". Če je to po "Corr." misli "hujkanje", potem mu moramo že povedati, da hočemo nadaljevali tako "hujkanje" dokler bodo "Corr." takò brezobjarni, takò podlo napadal in smešil naše narodne svetinje, dokler bodo koval načrti in zarote v pogia drage nam narodnosti slovenske. —

Zanimivo je pa vsekakor tò, kakor ta list, kakor vedno, tako tudi pri tej priložnosti tolazi svoje gorisce narodnike, čitatelje "trgovce", češ, zaj Slovenci v okolici in na deželi sami pokažajo hrbit "Soči" in ujetim "farisejem" in da se neki prav kmalu poverujejo tisti zlati stari časi, ko se ni nikde upal dotikati zgodovinskih (?) pravic "italijanske" Gorice in ko Slovenci niso poslušali tistih narodnih hujskakov, ki delajo z narodnostjo izvrstno kupčijo v svoj dobiček. S takimi racami pita, tolazi in k sebi vabi goriške Ital. trgovce! — Mi bi vsekakor želeli, da bi naše ljudstvo z dežele davalo razmeti tukajnjim trgovcem ob vsaki možni priliki, da se ne bodo nikoli zgodile take srčne želje našega "Corr.", da se zaveda svoje narodnosti in da si ne pusti stranotiti svojih narodnikov svetinj od tistih, katerim daje vsak dan dela in jela. Ako bi se naš narod držal tega zlatega načela, potem bi "Corr." in njegova stranka ne nosili takò prevzetno po koncu svojih glav in bi radi iskali naše družbe in našega prijateljstva. Slovenske razumnjike pa resno prosimo, da ne držete doma križem rok ter da ljudstvo poučujejo v našem značku, kajti le na tak način si bodočem vspešno gladili pot k pravi in toliko zaželeni boljši bodočnosti.

Politični razgled

Cesar se je povrnil iz Berolina najpoprej na nekoliko dnij v svoje priljubljeno mu letovišče Išl, 22. t. m. zjutraj pa je dospel na Dunaj, od kjer v kratkem odpotuje k vojaškim vajam v Galicijo, na Češko in Ogersko. — Razni evropski časopisi bavijo se že vedno s shodom avstrijskega in nemškega cesarja. Največjo zadovoljnost kažejo razni nemški in naši velikonemški časopisi, ker se je s tem shodom utrdila nemško - avstrijska zveza; naši Velikonemci bi želj hoteli, da bi se nemško-avstrijska zveza uvrstila celo v avstrijsko in nemško ustavo in bi se objavila za večne čase. Za tako velikanško uvrstitev v ustavni zakon pa bi se težko dobila dvretjinska večina našega državnega zborja, zato že smemo upati, da se ne bodo nikoli izpolnile te srčne želje naših Velikonemcev. Od take zvezze bi imela pa le Nemčija največje koristi in v taki zvezi bi se Avstrija gotovo spremenila v nekako vazalno državo Nemčije, kajti prvo besedo bi imeli vendarle v Berolini.

Ruski listi pa kaj različno sodijo o pomenu tega sestanka. Nekateri mu ne pripisujejo posebne politične važnosti, petrogradska "Novoje Vremja" pa pravi, da ta sestanek ni brez pomena, ker je bil cesar Viljem malo prej tudi na Angleškem in so se razmerek med Anglijo in Nemčijo mnogo zboljšale. — Zanimivo je tudi to, da prideta k letošnjim jasenskim lovom na Štajersko tudi cesar Viljem, kralj sakski in nadvojvoda Franc Ferdinand. Znan je, da je sakski kralj bodoči skupni poveljnik morebitne nemško-avstrijske združene vojske.

Rojstni dan cesarja Frana Josipa sta praznovala car in carica ravno takó, kakor druga leta. Pri obedu, h kateremu je bilo povabljeni osebje avstro-egerskega veleposlaništva, je car napil na zdravje cesarju F. J., godba pa je zasvirala avstrijsko cesarsko himno. Car in vsa

navzoča knežja gospoda, med temi tudi knez črnogorski, so imeli trakove svojih avstrijskih redov. Poročila, da se letos prvič ne bo vršila taka domača slavnost pri ruskem carju, so bila torej neresnična.

V Istri bode za mestno skupščino pazinsko dopolnilna volitev 12. prih. meseca. Znano je, da se je okrajni glavar vit. Simsič, katerega so Lahoni jako spremno terorizovali, poslanstvu odpovedal. — Dr. Amoroso, dosedanji podpredsednik istrskega dež. zabora, se je radovoljno odpovedal poslanstvu ter izstopil tudi iz društva "Società politica istriana." Najbrže sluti, da ne bode v prihodnje več deželnozborski podpredsednik, ampak da bi utegnil biti imenovan na njegovo mesto kdo izmed — slovanske manjšine. (Med tem ko je bil pol. razgled že stavljen izvedeli smo, da je dr. Amoroso preklicat to odpoved. Italijanski in vladni listi se veselje — Istra je rešena !)

V Bosni in Hercegovini jako narašča število katolikov, ker se ti priseljujejo, pravoslavni pa izseljujejo. Ti dve pokrajini sta postali za Nemce in žide prava izvoljena dežela, kajti njim ni treba plačevati begom tretjine, medtem ko uboga raja komaj prenaša tako tretjino in še razne davke.

Govorili smo že v svojem listu o smodniku brez dima. Pri Spaudau je bil pri takih poskuših navzoč tudi cesar F. J.; strelenje se je pokazalo izvrstno, brez vsakega dima. Najbrže ga dobimo tudi v našo vojsko. Ker pa bodo morali biti topovi za ta smodnik drugače napravljeni, stalo nas bode to zopet nekaj milijonov. Ubogi davkoplăchevalci bodo pač malo hvaljeni takim bistroumnim iznajditeljem. —

Nemški cesar pojde že zopet na pohode v inostranstvo. Oktobra meseca pojde na Gréko in od tam mogoče tudi v Carigrad, da bi tudi Sultana pridobil za trozovo.

Domače in razne vesti.

Vabilo. Podpisani vabim gg. volilce sodnijskega okraja ajdovskega in bližnjih občin goriškega, komenskega in sežanskega sodnijskega okraja na javni shod v Rihemberg dne 25. t. m. ob 3%, popoldne v dvoranu gosp. veleposlaništva Janeza Lična, kjer bom poročal o svojem delevanju v državnem in deželnem zboru. Z odličnim spoštovanjem udani D.r Josip Tonkli, drž. in dež. poslanec. V Gorici, 15. avgusta 1889.

Na rojstni dan presvetlega cesarja bila je več ob 8 uri v cerkvi sv. Ignacijevi vojaški služba božja, katera so se udeležili vsi tukajšni vojaški dostopanstveniki. Bataljon tukajšnjih brambovcov je stal v paradižem redu pred cerkvijo na Travniku ter je s strelenjem poveljeval glavne dele sv. maše. — Ob 10. uri pa je bila velika sv. maša v veliki cerkvi, katero je daroval provzv. knezonadškof. Cerkev je bila natlačena in prisotni so bili vsi navadni državni, deželnini in mestni dostopanstveniki. Veterani z godbo so stali pred cerkvijo. — Popoludne je žačela lepa patriotična slavnost v Podgori, ki je bila praznično oblečena; videli smo tudi nekaj lepih slovenskih zastav, kar je bilo edino vidno znamenje, da se je sicer patriotična slavnost vršila na slovenskih tleh. Zvečer pa so prizigali krasne umetne oglove v parku pred palaco Žige grofa Attems-Petzensteina, ki je druge volje prepustil svoje krasne prostore in vrtu ogromni možiči ljudstva. Med raznimi ustanimi ogrevjimi kolesi smo videli tudi lepo urezano desko s črkami: W. F. G. (Evviva Francesco Giuseppe) krono v prav krašno izdelanem okviru. Predno so pa prizgali ta najkrasnejši izdelek, zbrali so se tam Veterani, katere je predsednik g. A. Jacobi nagovoril v italijanskem jeziku in pozval, da so zaklicali prav. cesarju trikratni — evviva. Zadoneli so krepki, mogični in razlegajoči se — živijo! — — Gospod predsednik nam je pismeno pojasnil, da je bil izbran tudi slovenski govornik, ki se je pa moral malo pred nagovorom odstraniti, ker mu ni bilo dobro. — To je bil po manjtu gospoda predsednika jako neljub — silučaj, kar radi verujemo. Mi pa vemo še na prav mnogo slučajev, n. pr.: Slučaj je, da je pri veteranskom društvu ogromna večina, dà tri četrtine Slovencev; slučaj je, da ravno 18. t. v. ni bilo med njimi niti dešte in Italijanov ali Furlanov; slučaj je, da je bilo v poprejšnjih časih mnogo več Italijanov pri Veteranih, pa so se odpovedovali, kakor se je bolj in bolj širil "patriotizem" med Ital. ljudstvom.

In slučaj je zoper, da so se v Gorici videli samo italijanski plakati, v slovenski okolici pa v obeh jezikih. Slavni odbor se je zbal načuvanih lahonskih potepuhov, ki bi slov. plakate raztrgali z zidov: v slovenski okolici pa so ital. plakati v arni. Slučaj je tudi to, da je nad obemi uhodi na plešišče bilo videti la "Ingresso al ballo" — in to v slovenski Fodgori, pri plesu društva, ki je v ogromni večini slovenske narodnosti. Slučaj zoper samo italijanski navevor — skoro izključno slovenskim Veteranom. Slučaj: beli, rdeči, zeleni ognji raket in koles pri avstrijski slavnosti, slučaj da se naš Triglav tudi pri patriotskih prilikah imenuje — Tresorni. — Nekdiamo z našimi "slučaji" kdo vše kaž vse očita: sicer vremu in marljivemu predsedniku g. A. Jacobiju, ki s svojim prvesedništvom ni priljubljen nekim tukajšnjim krogom in ker poznamo njegovo lojalno in pravično mišljenje, toda povedati moramo, da nas taka nepozornost jako boli in da boli vse to tudi ogromno slovensko večino društvenikov — Slovenscev. Upakjo, da se to v bodoče ne bo več dogajalo in da se bude nekoliko pozornejše pazilo tudi na narodna čustva večine društvenikov. Ako pa pozabimo na te "slučaje" ter obrnemo svoje oči na svetlejšo stran to sicer lepe patriotske slavnosti, tako moramo reči: Bog daj še mnogo takolepih patriotskih zbujačnih slavnosti, — pa brez "slučajev". — Zanimivo je končno to, da naš "Corriere", ki ve vse podrobnosti in čenče iz blaženega kraljestva, ne zna prav nič povedati o tej slavnosti. —

Italijanstvo Gorice. Pod tem naslovom smo v zadnji št. po vrednosti ocenili neko svečano izjavo tukajšnjega italijanskega delavskega podpornega društva, s katero društveniki jake bombastično poudarajo svoje "čiste" in "liberalno" (†) italijanstvo. Kako velikanska je to ironija, kažejo nam imena odbornikov tega društva. L. 1888. so bili poleg predsednika dr. Pajerja tudi naslednji odborniki: Perinsig (Perinčič) Miha, podpredsednik; Trampusch J., tajnik; Hvala J., Ussai (Ušaj) A., Trampusch (Trampus) J. in Tabaj F. — odborniki. Ti uboga slovenska imena, kako jih ti naročeni, pač pa v gojeni in dorasli Italijani stiskajo in pačijo. — L. 1889. so pa izbrenili Hvalo in Tabaja, na njih mesto je pa vendar še prišel jeden tak "rjen" Italijan — Pregl Alojzij. Kako so volili pred kratkim časom, tega nismo mogli še poizvedeti. Morabiti so zoper izpustili nekoliko takih Italijanov, ki že po imenu izdajajo svoje pokolenje. Tudi v odboru "pro Patrie" so taki "patrioti". In sreča nas mora biti, da sta to dva najmarljivejša odbornika-duhovnika, namreč: dr. Pavissich Al. in Tomsig Fr. Ker "Corr." v vsaki št. toliko povdarija čiste in zgodovinsko italijanstvo Gorice, tako da začne konečno celo židinja madame Luzzatto verjeti takim "kamelam", zato hočemo tudi mi kazati to italijanstvo v pravi ludi in ocenjevati ga po pravi vrednosti.

V kavarni "Evropa" je nekdo zapisal na zadnjo "Sočo" s svitčnikom naslednje besede: La Soča è un giornale in (!) cui può servire per.. (non mi spago — hotel je reči: spiego) ed altro l'eco (I namrete "L'Eco" lo stesso. Taka je staroslawna kultura naših neodrečencev in tak sad rodni bujkanje ujihovega glasila. To pa dokazuje, kakó grozno jim je napotni naš list in da jim dola več preglavice, kakor se to trudi vedno zatrjevati tukajšnji "Corr." — Vsekakor pa pomljujemo našo prvo (!) kavarno, da se godé take reči v njej, ne da se to prepreči. Ker se tajno skoro ne da kaj takega pisariti, opravičeni smo sumiti, da se je to zgodilo z vedenostjo kavarnarjev. Ako se to še kdaj zgodi, bodoemo prisiljeni opozoriti naše čitatelje — in obiskovalce dotične kavarne, da storijo svojo narodno dolžnost.

Slovenskim deželnim poslancem. Naše "Corrierove" silno peče v plemenito in "liberalno" dušo, da se je v deželni zbor "prikradla" tudi naša mila slovenčina, za kar bodo neki italijanski potomeci tirjali oster račun od tistih, ki so zakrivilo "nereče". Jezi jih, da se v deželni hiši govorja in debata tudi v slovenskem jeku, ko o tem nihče niti sanjal ni takrat, ko so bili v življenje poklicani deželni zbori; zlasti jih pa jezi to, da ima "otročji" in "nerazviti" jek slovenski v javnosti in v deželnem zboru vsaj "de jure" isto pravo, kakor visoko razvita in kulturna italijansčina. (130.000 Slovencev naj bi se torej pokorilo 75.000 Furlanom?! Kaj ta kega so zamogli zares "sanjati" jedino le naši "liberalni" ital. sosedje!). In "Corr." trdi v 100. št., da si ima Gorica med vsemi "italijanskimi pokrajinami" (radi bi vedeli, katere so neki te pokrajine!) največ ocitati zaradi svoje obžalovanja vredne malomarnosti in lenobe. Posreči pa so se Italijani zbudili, da hočejo popraviti in dobiteti, kar so zamudili; da hočejo torej jek naš slovenski prisikati in poditi iz deželne hiše, iz deželnega zbora in odbora. In nadejajo se, da še ni prepozno, da bodo res mogli polagoma izvršiti te svoje gorostasne nadrte. — Človek res ne

ve, ali bi se smejal ali jeziš nad tako predrrostjo naših Corrierovcev. Ker pa dobro vemo, da se za židinjo madama Luzzatto skrivata oba italijanska deželna odbornika in vsi liberalni italijanski življi (liberalno-italijansko je pa malone vso, kar živi in diha), takó moramo biti v bodoče silno pozorni ter gledati na prste našim narodnim nasprotnikom. Ker so pa ti naši nasprotniki toliko nesramni in takó grozno "liberalni", da bi radi terorizovali v deželni hiši ogromno večino deželnega prebivalstva, zato začnimo tudi mi proti njim jednakobrezobziren boj, da priborimo jeku in narodu našemu v vsem in povsod vsaj isto veljavno, katero imá danes italijansčina za 75.000 Furlanov. Mnogo je tu neizogibno potrebnega in hvaležnega dela, zato: Slovenski poslanci — pozor! (Dobomo naši še to tendencijono laž tega židovskega deteta, da je v deželnem zboru tretjinska slovenska manjšina. "Corr." ve pravo razmerje dež. poslancev ravnó takó dobro, kakor mi — in vendar ga ni sram tiskati takih — lašij!)

Deželni zavod gluhenemcev. Kakor smo omenili v zadnji št., vršil se je v tukajšnji gluhenemci izpit gojencev 13. t. m. K tej zanimivi in ganljivi skušnji zbral se je mnogo gospodje raznih stanov. Predsedoval je namestniški svetovalec gosp. vitez Boszio: od dež. odbora je bil navsoč dr. Abram, od dež. šol. sveta pa Musgr Marušič. — Najpoprej so bili gojenci izprašani iz veratva. Odgovarjali so glasno in toliko razumljivo, da jih je prav lahko razumel vsak poslušalec; govoré sicer monotonno, pa vendar razločno. (Te prve, kako zanimive točke neka židinja ni slišala, zato tudi "Corr." nič ne ve o tem). Po veratvu so bili izprašani iz drugih predmetov, a gojenci so vedno prav lepo odgovarjali — govorili so; no videlo se je, kakó se revčki sili pri izgovarjanju, kar jako ganljivo upliva na slušalce. Goyenci so celo — brali iz berile. — Pri vsem se je pa koj spoznalo, da so slovenski gojenci izgovarjali besede veliko naravnje in razločnejše od Italijanov. Zlasti pa moramo tu javno imenovati neko deklico Žagar iz I. razr., Komarja in Kobarida iz II. razr., Bohinec Liso iz III. razr. — in Italijanko Just. Soban iz Trsta, kajti ti so med vsemi govorili najlepše. Kolika radost ubogim staršem in koliko veselje in hvaležnost gajencev do svojih učiteljev, ko se te dobrote zavejajo — Po dovršenem izpitu so otroci recitovali (ne peli, kar je "Eco" napacno slišal, "Corr." pa imel učesa zamašena — kakor povsod, kjer je kaj patriotskega) prvi košček "cesarske pesmi", kar je vsem navzočim jako ugajal ter je navdajalo s posebnim zanimanjem in naklonjenostjo do ubogih — bivih gluhenemcev. — Po izpitu je razdelil gosp. namestniški svetovalec vit. Boszio darila, na kar so gojenci odmobilni vask v svojem jeku. — Vrlo učiteljstvo zaslubi velikega priznanja za neumorni trud, od svojih učencev pa se sme nadejati vroče hvaležnosti.

Že zoper petarde. Na predvečer cesarjevega rojstnega dné se je tržaška irredenta zoper proslavila z dvema petardama; prvo so neznani "neumi otročaji" (kakor jih imenujejo celo naši oficijozni) položili na lesnem trgu, drugo pa na molu sv. Karla. In vendar je gosp. vodja namestništva Rinaldini imenoval drugega dne v svoji napitači Trst "la città fedelissima," katerej splošne lojalnosti nič ne krati, da nekatere csebe tam in drugod skušajo senco delati Trstu. To kaže, da je bil Rinaldini vrl učenec svojega šefke dr. Pretisa.

Goriški ženski poddržnici družbe sv. Cirila in Metoda poslala je poverjenica, čestita gospica J. Dominko v Kobaridu svoto 36 gl. 4 kr., kot prostovoljne doneske in letnine in letnico podpornio. Toplo se zahvaljuje vrli poverjenici, blagodučaim dobrotnikom in rodoljubnim družbenicam — načelništvo poddržnice.

Odlikanja in imenovanje: Umirovljenemu gimnaziskemu ravnatelju dr. T. Pantku je cesar podelil viteški križevec Fran Josipovega reda. — Cesar je dovolil, da smeta častni kanonik in profesor Musgr Andrej Marušič in hišni posestnik Rihard M. Vergega v Gorici sprejeti in nositi papežev častni križ "Pro Ecclesia et Pontifice." — Na mesto umirovljenega gimnaz. ravn. v Gorici, dr. T. Pantkeja, je imenovan profesor na tržaški drž. gimnaziji Henrik Gross. Rojen je 1. 1849. v Niederfladnitz-u v Spod. Avstriji.

Vino- in sadjerejskega društva občni zbor je iz različnih uzrokov odložen na nedoločen čas. Društveniki naj med tem časom premišljajo, kakò bi najbolje moglo delovati v bodoče to koristno društvo. Ako bodo vodstvo društva dodro in razumno, potem bodo koristilo našemu kmetu, kateremu moramo pomagati vsaj z dobrim svetom, ako ne moremo drugače; ako pa bodo društveni odbor nerazumen in malomaren, potem ne pričakujmo od njega nikakega vseha!

"Sokol" priredi v nedeljo v društvenih prostorih pri "Zvezdi" zvečer ob 7 1/2 zavaro s plesom in tembojlo.

Javna zahvala.

Načelništvo II. "Primorskega veteranskega društva" čuti si v prijetno dolžnost, da se visokordnemu gospodu grofu Attemsu - Petzensteinu prav toplo zahvaljuje za njegovo 18. t. m. o priliki svednosti vojata Njih. Veličanstva, izkazano požrtvovalnost.

Zahvaljuje se nadalje prav toplo gospodu županu Klančiču, prečastitemu gospodu vikarju Golobu, požrtvovalnemu gospodu starešini Kocijančiču, kakor tudi vsemu izključno patriotskemu prebivalstvu v Podgori.

Za ravnateljstvo.
II. primorskega veteranskega društva
načelnik
JACOBI, I. n.

POSLANO.

Huda je borba, gospoda moja, z domnevimi velikodusnimi rodoljubi. Če jih svet pozna "sam" po njih radodarnosti — vzor so nam vsega blagega, zdé se nam nedotakljive osebe — in radi tega gorje njih napadovalcu!

Na ta način hotel je g. Devetak izkoristiti ni javno mnenje v zadnji številki "Soče".

Od raznih strani sem pa slišal točilno vest, da so p. n. g. "Sočini" čitatelji res prav milostno vsprijeli moje vrsto v predzadnji številki. Varal bi jih, če bi danes molčal in opraviti moram a drugim pojasnilo omenjeno naklonjenost, katero so mi iskazali in pokazati v pravi luč poslanice g. D.

Kaj oblastno govoril g. Devetak v svojem poslanem, da se je zavezal plačati 200 fl. "Narodnemu Domu" v Ljubljani. Nobeden list ni znil o tej rado-darnosti in g. Devetak si je mislil, moram pa sam vdariti ob zvon. Čudna se mora pač zdati ta veliko dušnost onim p. n. gg. čitateljem, ki g. Devetaka "poznaajo". Onim pa, ki ga nepoznajo naj povem to karakteristično dogodbico, katero mi Kobaridel potrjujejo. Pred leti, ko so tukajšnji rodoljubi nabrali darov za "Narodni dom", potipal se je g. Devetak na svoj dobro rejeni trebuh ter rekel: "To, to je "Narodni dom"! Za ta nabirajte! In glejte! G. Devetak si je pač res mislil, da sem tudi jaz omenjenih 200 fl. odmenil njegovemu "Narodnemu domu" (njegovemu trebuhu), kajti nekaj dñi pozneje, ko me je v priču treh prič vprašal, če vprejemem fl. 3000 po odstopilu (Cession), ni niti omenil navedenih 200 fl. V tem prepričanju potrjuje me še bolj to, da je g. Devetak te dni predil mojo sestro k meni, naj vendar raje njemu darujeam onih 200 fl. kakor pa "Narodnemu Domu".

Dalje mi res, da sva se pobotala z g. Devetkom, da mi izplača za mojo tirjatev 6000 fl. samo fl. 3.200. — Nasprotno pobotala sva se le za mojih fl. 5000, ker omenila sva izrecno, da ostanejo intabilirani tudi nadalje na istem mestu, kakor do zdaj onih fl. 1000, ki pripadajo materi in sestri moji.

Ni res, da sem jaz protitirjatev od fl. 2000 priznal, nasprotno udal sem se, če tudi v svojo veliko škodo, le iz usmiljenja do svoje sestre, ki me je neprenehoma prosila, naj imam jaz pamet in srce za njene majhne otroke, ker kdo drugi nima ne tegu onega.

Ni res, da sem jaz (in ne g. Devetak) odmenil "Narodnemu domu" 200 fl. Pač pa sem imenoval nek drug narodni zavod, a g. Devetak ga je posabil, ker on vedno le na "svoj narodni dom" misli. Še eno pojasnilo sem Vam dolžan, gospoda moja! Kako sem mogel jaz v svojem poslanem od 4. t. m. trediti, da mi g. Devetak dolžuje fl. 6000 (osirioma 5000), ko sva se vendar 2. t. m. pobotala za fl. 4200 (osirioma, če materni in sestri legat fl. 1000 odbijemo, fl. 3200). — Eva Vam ga! Od zaupne strani izvedel sem že 30 julija, da bo v "Soči" neko poslano g. Devetaka. Ravno tiste dni prosile so me mati in sestri moja, naj se udam in naj ne onesrečujem še nje in nedolžne dece ki bi morali priti "na cesto," če bi g. Devetaka točil. Omenil sem takrat svoje sestri, da se rad pokorim njih prejnji, a s pogojem, da g. Devetak ne pusti tiskati svoje poslanice. Prvi dan avgusta rekla mi je moja sestra, da je g. Devetak "Soči" brzojavil, naj omenjenega poslanega ne tiska, in v tistem prepričanju sklenil sem jaz 2. avgusta dotedno pogodbo. Videli ste pa, da sem bili prevaran, kakor je bila najbrž tudi moja sestra!

G. Devetak mi je pač omenil — s potem, ko sva že dotedno pogodbe sklenila — da bo njegovo poslano tiskano v "Soči", a zatrdil mi je, da se vsebine njegova nedotika moje osebe! Če se je dotikal, ne uprasam. — "Svariti koga, naj ne kupuje nezanesljive tirjatve družega — to je vendar dolžiti prodajalcu sleparstva! Sem li imel pravico oglasiti se za svojo čast — Vam sodba! Moje poslano pa ni nikakor zaviralo g. Devetaka na izpolnitvi one pogodbe. In denašnji njen uspeh? — moram ga zopet točiti! Omenjeno se sicer poslano širokousti — da vse izgubim, in to, da bi me diskreditoval! Ljudi debi dosti, ki mu molijo (a ne verujejo). Eni se boje zlobnega jeku, druge

